

Väliraportti liikenteen päästövähennyksiin liittyvistä esityksistä, toimenpiteiden seuranta

Pääsihteeri Mikael Nyberg 18.1.2018

Väliraportin toimenpiteet 1/2

- Kehyksiin sisältyvä rahoitus liikenteen osalta (16 milj. €/v., 2018-2021):
 - Tuet lataus- ja jakeluinfran rakentamiseen ja taajamalogistiikan sähköistämiseen
 - Kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen kehittäminen
 - Tuet täyssähköautojen hankintaan sekä kaasu- ja flexfuel-autojen konvertointeihin
 - Raideliikenteen osto- ja/tai velvoiteliikenteen lisäys
- Selvitetään mahdollisuus työsuhdeautokannan muuttamiseksi mahdollisimman vähäpäästöiseksi
- Edistetään kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman toteuttamista + riittävä rahoitus
- Edistetään vähäpäästöisen 2-pyörästrategian laatimista + riittävä rahoitus

Väliraportin toimenpiteet 2/2

- Vähäpäästöisten autojen hankkimista tulee edistää mm. verotuksen keinoin.
 - Polttoaineveron ohjausvaikutuksen täydentämiseksi selvitetään, voidaanko ajoneuvoveron päästöohjausta tehostaa asteittain maltillisesti
 - Työmatkakulujen verovähennysoikeuden päästöohjausvaikuttavuutta selvitetään
 - Päästöohjauksen vaikuttavuutta parannetaan samanaikaisesti informaatio-ohjauksen keinoin.
- Vaikuttaminen EU-lainsäädäntöön ja kansallisen lainsäädännön kehittäminen, mm:
 - selvittämällä päästöporrastettujen ruuhkamaksujen käyttöönottoa
 - uudistamalla julkisen sektorin ajoneuvohankintoja koskeva lainsäädäntö
 - jatkamalla raskaan liikenteen kuljetusten energiatehokkuuden parantamista
- Viestintää tehostamalla kansalaisille tarjotaan tietoa eri liikennemuotojen päästö-, kustannus- ja terveysvaikutuksista, mikä auttaa ihmisiä tekemään mahdollisimman viisaita valintoja liikenteessä.
- Liikenne- ja viestintäministeriö sitoutuu varaamaan viestinnän tehostamiseen ja vaikutusarvioinnin kehittämiseen 1 miljoona euroa vuosittain oman hallinnonalansa budjetin sisältä.

**Tuet (kehyksiin sisältyvä
rahoitus energia- ja
ilmastostrategian edistämiseksi
liikenteen osalta - 16 milj. €/v.,
2018-2021)**

Tuet 2018 budjetissa

- Sähköisen liikenteen ja biokaasun liikennekäytön infrastruktuurin edistäminen, TEM:n momentti (3 milj. €)
 - 1) investointeihin infrastruktuuriin, joka edistää sähköisen liikenteen kehittymistä sisältäen muun muassa julkiset pikalatausasemat ja julkisen liikenteen latausjärjestelmät
 - 2) sähköisen liikenteen infrastruktuuriin liittyvän uuden teknologian pilotointi- ja demonstraatiohankkeisiin
 - 3) kaasun siirto- ja jakeluverkkojen ulkopuolisten biokaasua tarjoavien tankkausasemien rakentamiseen.

- TEM valmistelee valtioneuvoston asetusta

Tuet 2018 budjetissa

- ARA/latauspistetuki asuinkiinteistöille
 - Selvitys (VN TEAS -hanke) alkuvuoden 2018 aikana, tukiohjelman valmistelu sen jälkeen, ohjelma voimaan syksyllä 2018
 - 1,5 milj. €
- Tuet täyssähköautojen hankintaan sekä kaasu- ja flexfuel-autojen konvertointeihin
 - Laki astui voimaan 1.1.2018
 - 6 milj. €

Tuet 2018 budjetissa

- Suurten kaupunkien joukkoliikennetuki (3,5 milj. €)
 - Valmistelussa Liikennevirastossa, haku keväällä 2018
 - Mahdollistaa laajasti erilaisia digitaalisia palveluja, tietopääomaa ja automaatiota edistäviä hankkeita:
 - Digitaalisten palveluiden rakentamisessa rahoitus kohdennetaan liikennepalvelulain ensimmäisen vaiheen pakolliset tietovaatimukset ylittäviin toteutuksiin
 - Erityistä painoarvoa annetaan monitoimijamallien välistä yhteentoimivuutta parantaviin hankkeisiin, joissa on mukana myös muita kuin julkisia toimijoita ja itse järjestettyä/tilattua liikennettä.
 - Ei subventoida varsinaista liikenteen tai liikkumispalveluiden tuottamista (liikenteen ostot tai hinnan alennukset)
 - Infran toteuttamista tai teknologian kehittämistä ei pääasiallisesti rahoiteta

Tuet 2018 budjetissa

Raideliikenteen osto- ja/tai velvoiteliikenteen lisäys (2 milj. €)

- LVM ja VR-Yhtymä ovat neuvotelleet parannuksia ostoliikennesopimuksella toteutettavan liikenteen palvelutasoon vuosille 2018–2019. Sopimus koskee kaukoliikenteen ostoja.
- Lisämääräraha kohdennetaan seuraaviin kohteisiin ja palvelutasoparannuksiin: Helsinki-Kokkola-yhteyden ulottaminen Ylivieskaan, Helsinki-Kuopio-yhteyden ulottaminen Kajaaniin, Kotka-Kouvola, Joensuu-Nurmes, Pori-Tampere, Helsinki-Kolari ja Seinäjoki-Vilppula.

Väliraportin verotoimenpiteet (VM:n selvitykset)

- Ajoneuvoverotuksen tasoa ja rakennetta voidaan muuttaa päästöohjauksen lisäämiseksi. Lisäksi ajoneuvovero voitaisiin laajentaa koskemaan myös liikennekäytöstä poistettuja autoja.
 - Koska kyse on aikaan perustavasta ohjauskeinosta, veron suora vaikutus liikennesuoritteiden määrään ja siten päästöihin jää todennäköisesti vähäiseksi.
- Matkakuluvähennyksen rakennetta voidaan yksinkertaistaa ja selvittää Suomen ympäristökeskuksen raportin pohjalta siten, että vähennys perustuisi asunnon ja työpaikan väliseen etäisyyteen riippumatta matkaan käytetystä kulkuneuvosta.
 - Työvoiman liikkuvuuden näkökulmasta matkakuluvähennyksen rakenteen muutoksessa olisi kyse hankalasta asiasta. Asiaa voitaisiin kuitenkin lähteä ratkaisemaan tukemalla ihmisten asumista ja/tai muuttamista työssäkäyntipaikkakunnalla/-paikkakunnalle, ei edestakaisin ajamista tukemalla.
- Autoedun verotusarvon alentamisen kannustinvaikutus kohdistuisi pääsääntöisesti työntekijään, joka ei voi vaikuttaa sähköauton hankintapäätökseen samalla tavalla kuin työnantaja. Työsuhdeautojen hankintatuki olisi parempi päästövähennyskeino.

Vähäpäästöisempi työsuhdeautokanta

- Selvitys syistä, jotka työsuhdeauton valintaan vaikuttavat, valmistuu 6/2018 (Trafi)
- VM selvittää verotuksen osuutta, joka Trafin selvityksen ulkopuolella
- Trafi järjestää 2018 kampanjan, joka tukee vaihtoehtoisia käyttövoimia hyödyntävien työsuhde- ja yritysautojen käyttöönottoa

Lainsäädäntö

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

LVM
1892-2017

Ruuhkamaksut

- VM ja LVM selvittäneet tarvittavia lainsäädäntömuutoksia ruuhkamaksujen mahdollistamiseksi
- Jatkovalmistelu edellyttää keskusteluja kaupunkien kanssa ja päätöksiä siitä, mitä ruuhkamaksuilla ensisijaisesti tavoitellaan.
- HSL:n selvitysten mukaan päästövähennys 0,08-0,14 milj. t. vuonna 2025 (riippuen maksun suuruudesta)

Muut asiat

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

LVM
1892-2017

Suomi
Finland
100

Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma + rahoitus

- LVM:ssä valmistelussa kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma, lausunnoilla tammikuun loppuun asti
 - Edistämishjelman keskeisiä keinoja ovat esimerkiksi infrastruktuurin ja maankäytön suunnittelun kehittäminen, rahoituksen kohdentaminen kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen sekä asenteisiin ja liikkumistottumuksiin vaikuttaminen.
 - Lisäksi nähdään tärkeänä taloudellisen ohjauksen ja lainsäädännön kehittäminen, yhteistyö eri toimijoiden välillä, kävelyn ja pyöräilyn vastuutahojen määrittäminen ja pyörämatkailun edistäminen.
- Edistämishjelman pohjalta valmistellaan valtioneuvoston periaatepäätös
 - aikataulu helmikuu 2018
 - periaatepäätös sisältäisi investointiohjelman

Vähäpäästöisen 2-pyörästrategian edistäminen

- Trafin mopojen, moottoripyörien ja mopoautojen tilakuva on julkaistu lokakuussa 2017
https://www.liikennefakta.fi/ymparisto/mopot_moottoripyorat_ja_mopoautot
- Trafin nykytilaa koskevan analyysin pohjalta voidaan valmistella toimenpiteitä mopojen, moottoripyörien ja mopoautojen päästöjen vähentämiseksi

Informaatio-ohjaus ja vaikutusten arviointi

- Trafin Ole edelläkävijä -kuluttajakampanja vaihtoehtoisista käyttövoimista jatkuu laajentuneena myös vuosina 2018-2021.
 - Tarkoitus on tarjota kansalaisille tietoa eri liikennemuotojen päästö-, kustannus- ja terveysvaikutuksista ja auttaa näin ihmisiä tekemään mahdollisimman viisaita valintoja liikenteessä.
 - Erikseen käsiteltäviä teemoja ovat mm. työsuhdeautot, matkaketjut ja uudet liikkumisen palvelut, kestävät ja innovatiiviset liikkumisen valinnat eri liikennemuodoissa, matkustajan mahdollisuudet vaikuttaa, oman kulkuvälineen fiksu ja ympäristöystävällinen käyttö.
- LVM budjetoitunut rahoitusta liikennesuoritteiden analyysiin, koska suoritteiden määrällä yhteys liikenteen päästöihin
- Lisäksi vuonna 2019 on ministeriöiden yhteistyönä tarkoituksena käynnistää laajempi VN TEAS -hanke päästövähennystoimenpiteiden vaikutuksista (ml. liikenne)